

7.2 The significance of a Ukrainian language teacher's website as a methodological tool under the conditions of blended learning

У сучасному освітньому середовищі цифрові технології відіграють ключову роль у процесі навчання та комунікації. Значення вебсайту вчителя української мови значно зростає в умовах змішаного навчання, коли поєднуються традиційні та дистанційні форми організації освітнього процесу. Вебсайт стає не лише платформою для розміщення дидактичних матеріалів, але й важливим інструментом для забезпечення інтерактивної взаємодії та контролю знань. Актуальність цього дослідження обумовлена необхідністю адаптації освітніх методик до вимог цифрової епохи, що сприяє інтерактивності та індивідуалізації навчання. Новизна цього дослідження полягає у впровадженні нових підходів до створення та ведення сайту вчителя української мови з урахуванням змішаного формату навчання, використовуючи сучасні вебтехнології та інтерактивні елементи. Це не тільки покращує якість навчання, але й допомагає учням розвивати цифрові навички, що важливо для їхнього майбутнього.

Дослідженням означеного питання займалися багато вчених, кожен з яких зробив важливий внесок у розвиток цього напрямку. Загальні та технічні питання застосування мережових технологій в освіті досліджували В. Биков, Р. Гуревич, М. Жалдак, Ю. Жук, О. Спірін та ін. Методологічні основи педагогічного проєктування віртуальних освітніх систем розглядали Н. Морзе та ін. Проблему впровадження й застосування освітніх вебсайтів у процесі навчання вивчала Л. Гаврілова та ін. Сучасні новітні технології освіти з використанням інформаційно-комунікаційних засобів навчання досліджували І. Зязюн, Н. Кононець, Ю. Рамський та ін. Проблеми впровадження інформаційних комп'ютерних технологій в освіту та набуття комп'ютерної грамотності розглядали Т. Биковський, О. Значенко, Н. Манойленко та ін. Однак особливості використання дидактичних онлайн-сервісів як засобу комунікації в освітньому

середовищі ще не достатньо розкрито. Саме тому важливо проаналізувати ефективність ведення персонального сайту вчителя української мови в умовах змішаного навчання, визначити ключові фактори, що впливають на успішність сайту, та запропонувати практичні рекомендації для покращення його функціональності та залучення аудиторії.

Насамперед слід визначити різницю між такими поняттями, як «вебсторінка», «вебсайт» і «блог». Так, у навчальному посібнику «Мультимедійні технології та засоби навчання» (за редакцією академіка НАПН України А.М. Гуржія) *вебсторінка* визначається як «одна сторінка, один документ, доступний для перегляду за допомогою браузера» [176, с. 441], а у «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» (за редакцією В.Т. Бусела) подано таке визначення: «документ в Інтернеті, що складається із спеціального гіпертекстового файлу та усіх сполучених з ним файлів» [175, с. 117].

За визначенням А. Гуржія, «Веб-сайт – сукупність електронних сторінок, об'єднаних тематично і зазвичай розташованих на одній адресі. Сайт може мати необмежену кількість сторінок» [176, с. 440]. У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» за редакцією В. Бусела є таке визначення *вебсайту*: «набір поєднаних між собою веб-сторінок, що зазвичай знаходяться на одному сервері, та обслуговується однією людиною, групою людей або організацією» [175, с. 117]. Отже, можемо стверджувати, що вебсайт – це набір вебсторінок, оформлених у спільному дизайн-стилі, об'єднаних спільною тематикою, з конкретним власником і унікальною адресою.

За визначенням Г. Ткачук, «Веб-журнал («блог») – це сайт, основний зміст якого постійно оновлюється новими записами, що можуть містити інформаційні ресурси різних форматів (текстові, графічні, звукові та відеоресурси), і відображається у хронологічному порядку» [181, с. 66].

Змішане навчання дуже часто називають гібридним, оскільки воно поєднує онлайн-навчання з традиційними заняттями у класі. Цей підхід містить

використання декількох різних методів навчання, наприклад, чергування занять у класі з онлайн-форматом.

Дослідниця А. Кобися зазначає «У змішаному навчанні значна частина традиційного навчального часу, замінена онлайн навчальною діяльністю. Онлайн діяльність може організовуватися, серед іншого, у вигляді надання посилання на ресурси і завантаження текстів і матеріалів, управління онлайн вікторинами і полегшення подання завдання на самостійну роботу. Отже, під змішаним навчанням розуміється поєднання формальних засобів навчання (роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу) й інноваційних (електронних) форм навчання (обговорення за допомогою електронної пошти, інтернет-конференції, спільної роботи в телекомунікаційному навчальному проєкті, створення блог-квестів, виконання практичного завдання і розміщення його результатів на сайті, портфоліо тощо), а також безперервним удосконалюванням методів навчання, професійних знань викладачів і студентів. Змішана форма навчання органічно поєднує в собі як традиційні, так й інноваційні форми навчання» [177, с. 75].

«Створити навчальне середовище – це означає побудувати таке об’єктне оточення учня, в якому враховано і реалізовано основні суттєві аспекти навчального-виховного процесу, який повинен здійснюватись у цьому навчальному середовищі, а також передбачено можливість адекватного розвитку цього середовища щодо динаміки розвитку цілей, обмежень його створення, ефективного та безпечного використання», – зауважує В. Биков у колективній монографії «Організація та функціонування мережі ресурсних центрів дистанційної освіти загальноосвітніх навчальних закладів» [174, с. 43].

Г. Корицька у своїй статті *«Особливості навчання української мови учнів в умовах розвитку електронної лінгводидактики»* зазначає, що «Для поєднання традиційних та інноваційних підходів до навчання української мови варто передбачати створення й такого освітнього навчального середовища, яке б сприяло самовизначенню й самореалізації особистості, організації навчального процесу як партнерської комунікації, забезпечувало б позитивну психологічну

атмосферу на уроці» [178, с. 15]. Отже, можна зробити висновок, що ведення сайту вчителя української мови сприяє ефективному поєднанню традиційних та інноваційних методів навчання. Адже за твердженням Г. Корицької, важливо створювати освітнє середовище, що сприяє самореалізації учнів, партнерській комунікації та позитивній атмосфері. Учительський сайт може стати платформою для реалізації цих принципів, забезпечуючи інтерактивність, доступ до методичних матеріалів та підтримку творчого розвитку учнів.

Однією з важливих вимог до персонального сайту є відповідність його змісту особливостям навчального предмета та потребам цільової аудиторії. Зокрема, сайт вчителя української мови має бути орієнтованим не лише на учнів, а й на їхніх батьків, колег, учителів споріднених дисциплін і адміністрацію. Це визначає не тільки наповнення сайту, але й впливає на його дизайн, стиль подачі інформації та складність матеріалу.

Проектуючи освітній вебмайданчик (сайт), учителям української мови важливо зважати на його дидактичні функції, які зазначені Г. Корицькою у колективній монографії «Моделювання й інтеграція сервісів хмароорієнтованого навчального середовища» [179, с. 111]:

- мотивація пізнавальної діяльності;
- створення сприятливого середовища для індивідуального навчання;
- розвиток навчальної автономії й креативності;
- формування вміння вести дискусію (наводити аргументи й контраргументи, робити висновки, виносити власне незалежне судження);
- можливість оперативного пошуку інформації через систему рубрик (тегів), архівів;
- перспектива оперативного інформування та оновлення інформації із застосуванням RSS-потоків;
- мотивація школярів і формування творчого мислення;
- вироблення навичок користування ІКТ;
- мультимедійна візуалізація навчального матеріалу;

– забезпечення широких можливостей для підбору навчального матеріалу з електронних джерел.

Аналіз вебсайтів учителів показує, що це ефективний інструмент в умовах змішаного навчання для підвищення якості навчання та залучення учнів до активної участі в освітньому процесі. До прикладу наведемо такі сайти: «Калинове слово» (автор Пересунько Т.М.) [180] та Сайт учителя української мови та літератури Шинкаренко Людмили Василівни [182]. На сайті вчителя української мови «Калинове слово», створеному Тетяною Пересунько реалізовано комплексний підхід до організації навчання учнів 5 класу. Цей освітній вебсайт містить структуровані конспекти уроків, які розподілено за темами і освітніми модулями; текстові освітньо-методичні матеріали; тематичні запитання і практичні завдання; додаткові ресурси (ілюстрації, програмне забезпечення, хрестоматійні матеріали, словники, електронні тести, приклади контенту тощо). Також передбачено розділ з переліком тем для вивчення цифрових сервісів, якими користуються учні, а також бібліотеку посилань на науково-методичну літературу, підручники для 5 класу та інші джерела. Оскільки основною метою платформи є навчання української мови, значна увага приділяється виконанню практичних, творчих і контрольних завдань. Під час розробки структури та дизайну такого ресурсу для вивчення української мови у 5 класі важливо враховувати здатність платформи забезпечувати виконання двох основних функцій: базової (інваріантної) та варіативної.

Сайт учителя української мови та літератури Шинкаренко Людмили Василівни є ефективним ресурсом для підтримки змішаного навчання. На головній сторінці представлено інформацію про вчителя, її методичну тему та підхід до навчання. Контент вебсайту містить структуровані уроки, статті та методичні матеріали, зокрема розробки для 6 і 9 класів, які відповідають сучасним освітнім вимогам. Інтерактивні ресурси є ключовим елементом сайту. Зокрема, використання ментальних карт сприяє візуалізації та кращому засвоєнню дидактичного матеріалу. Крім того, на вебсайті є розділ із корисними посиланнями, що містить тренажери з правопису, новий правопис, експрес-

уроки Олександра Авраменка та інші офіційні освітні платформи. Особливу увагу приділено підготовці до ЗНО: алгоритми написання власного висловлення та зразки робіт допомагають учням систематизувати знання та ефективно готуватися до іспитів. Отже, цей сайт є багатофункціональним інструментом, який поєднує доступ до освітніх матеріалів із сучасними інтерактивними підходами, що підвищує мотивацію та якість засвоєння знань.

Для створення персонального сайту вчителя можна використовувати різні платформи, як-от: WordPress, Wix або Google Sites та ін. Основні кроки, які потрібно зробити:

1. *Вибір платформи.* Оцінка переваг та недоліків кожної платформи.
2. *Реєстрація домену.* Вибір унікального імені для сайту.
3. *Вибір шаблону.* Налаштування дизайну відповідно до потреб та вподобань.
4. *Технічні аспекти.* Забезпечення безпеки сайту, налаштування хостингу та SEO-оптимізація для покращення видимості в пошукових системах.

Основні вимоги до вебсайтів:

1. *Головна сторінка:* наявність головної сторінки з коротким каталогом усіх розділів (рубрик) сайту. З будь-якої сторінки сайту має бути забезпечений доступ до головної сторінки через посилання.
2. *Зручна навігація та пошук:* забезпечення швидкої та інтуїтивної навігації, а також функціонального пошуку для користувачів.
3. *Інформація про сайт:* на головній сторінці має бути подана стисла інформація про структуру та зміст сайту, яка допоможе відвідувачам орієнтуватися.
4. *Актуальність контенту:* регулярне оновлення сторінок сайту для забезпечення його актуальності.

До змісту персонального сайту вчителя української мови висуваються не лише загальні вимоги, як-от: інформативність, новизна, оригінальність та грамотність викладу матеріалу. Важливими є також інформація про автора сайту, представлення його досягнень, успіхів учнів, а також авторський підхід,

унікальність контенту та наявність ілюстративних і мультимедійних елементів. Відомо, що для кращого сприйняття текстова інформація має бути доповнена візуальними матеріалами. До них належать не лише ілюстрації, але й фотографії, скріншоти, слайди, анімації тощо.

Різноманітність мультимедійного контенту на персональному сайті вчителя української мови, зокрема аудіо- та відеоматеріалів, сприяє оптимізації подачі інформації, підвищує її наочність і полегшує засвоєння нових знань. Аудіоматеріали можуть містити звукові файли, як-от: музика, інтерв'ю, подкасти, лекції чи записи вебінарів, які використовуються в освітньому процесі. Відеоматеріали охоплюють дидактичні відео, відеоуроки, скринкасти, презентації, віртуальні екскурсії, кліпи, фільми та інші формати. Отже, персональний сайт відображає рівень професійної майстерності вчителя української мови, а його наповнення має відповідати встановленим критеріям.

Сайт учителя української мови може стати важливим інструментом для організації освітнього процесу та комунікації з учнями та батьками. Ось кілька важливих розділів та рекомендацій щодо подачі інформації:

1. Розклад уроків та заходів.

Розміщення розкладу уроків, контрольних робіт, позакласних заходів та консультацій. Використання інтерактивного календаря, який можна регулярно оновлювати. Це допоможе учням та батькам завжди бути в курсі важливих подій.

2. Навчальні матеріали.

Цей розділ може містити:

- *Презентації та конспекти уроків:* завантаження матеріалів, які використовуються на уроках, щоб учні могли повторювати та готуватися до занять.

- *Відеоуроки:* створення та публікація відеоуроків з поясненням складних тем, граматичних правил, орфографії та пунктуації.

- *Практичні завдання:* розміщення завдань для самостійної роботи, вправи на закріплення граматичних правил, диктанти та тестові завдання.

3. Блог.

Ведення блогу дає змогу вчителю української мови ділитися своїми думками, досвідом та корисними порадами. Наприклад:

- *Мовні поради*: діліться порадами щодо покращення мовних навичок, правильного вживання граматичних конструкцій та стилістичних прийомів.
- *Розбір помилок*: публікація відео з аналізом типових помилок, які роблять учні, та способами їх уникнення.
- *Інтерактивні вправи*: пропонуйте інтерактивні завдання та вправи для покращення знань з української мови.

4. Форум або розділ для обговорень.

Форум або розділ для обговорень дасть змогу учням поставити запитання та брати участь у дискусіях. Це може бути корисним для обговорення різноманітних завдань, адже учні зможуть ділитися своїми думками та отримувати допомогу від однокласників. Також можна організувати обговорення складних граматичних тем, де учні зможуть висловлювати свої враження та аналізувати правила.

5. Опитування та тести.

Інтерактивні опитування та тести можуть бути корисними для оцінки знань учнів та отримання зворотного зв'язку. Корисним буде використання онлайн-інструментів для створення тестів з української мови, які дають змогу автоматично підраховувати результати та аналізувати відповіді.

6. Контактна інформація.

Розділ з контактною інформацією повинен містити електронну пошту, телефон та інші способи зв'язку з вчителем української мови. Це дасть змогу учням та батькам швидко зв'язатися з вчителем у разі потреби. Рекомендуємо також додати форму зворотного зв'язку для зручності користувачів.

7. Корисні посилання.

Пропонуємо додати розділ з корисними посиланнями на додаткові ресурси, як-от: онлайн-бібліотеки, освітні платформи, відеоуроки та інші матеріали, які можуть бути корисними для учнів. Наприклад: сайти з граматичними вправами, онлайн-курси з української мови та інші.

Також можна створити сторінку «Заходи та конкурси», де учні матимуть змогу брати участь у різноманітних конкурсах, що сприятиме розвитку їхніх знань і навичок. Фото переможців можна розмістити на головній сторінці сайту з відзнакою «Найкращий учень місяця». Це стане додатковим джерелом натхнення як для самих учнів, так і для їхніх батьків.

Пропонуємо створити підрозділ сторінки присвячений презентаціям, які учні створюють на різні теми. Це дасть змогу дітям розкрити свій творчий потенціал, самостійно знаходити і систематизувати інформацію, а також презентувати її у зручній формі. Завдяки такій діяльності учні не лише засвоюють нові знання, а й розвивають аналітичні здібності, вчаться обирати головне та ефективно представити матеріал з української мови. Крім того, підготовка і виступ з презентацією допомагає учням набути досвіду публічного мовлення, що підвищує їхню впевненість у власних силах та дає мотивацію для подальших досягнень.

Рекомендації щодо розміщення інформації:

1. *Структурованість*: організуйте інформацію логічно та послідовно, щоб користувачі могли легко знайти потрібні матеріали.
2. *Візуальна привабливість*: використання зображень, відео та інших мультимедійних елементів для покращення сприйняття інформації.
3. *Регулярне оновлення*: публікація нових матеріалів та оновлення наявних, щоб сайт залишався актуальним та корисним.
4. *Зворотний зв'язок*: урахування побажань та коментарів користувачів для покращення функціональності сайту.

Дотримання цих рекомендацій допоможе зробити сайт учителя української мови ефективним інструментом для навчання та комунікації, що сприятиме покращенню якості освіти та залученню учнів до активного освітнього процесу.

Ми вважаємо, що ведення персонального сайту вчителя української мови має численні переваги як для вчителя, так і для учнів:

– *Для вчителя*: сайт допомагає організувати освітній процес, зберігати та систематизувати матеріали, забезпечувати зворотний зв'язок з учнями та батьками.

– *Для учнів*: доступ до дидактичних матеріалів у будь-який час, можливість поставити запитання та отримувати відповіді, участь у дискусіях та обговореннях.

Ведення персонального сайту вчителя української мови є сучасним і ефективним інструментом для підвищення якості освітнього процесу, особливо в умовах змішаного навчання. Аналіз показав, що такий сайт не лише сприяє інтеграції традиційних і дистанційних методів навчання, але й створює інтерактивне середовище для індивідуального розвитку учнів. У змішаному форматі навчання вебсайт стає важливим засобом підтримки безперервного доступу до освітніх матеріалів, комунікації між учасниками освітнього процесу та організації самостійної роботи учнів. Особлива увага у розробці сайту має приділятися його змістовному наповненню, орієнтованому на специфіку предмета, а також візуальній привабливості й зручності користування. У майбутньому перспективним є впровадження нових функцій і технологій для подальшого вдосконалення таких вебсайтів, зокрема використання штучного інтелекту, інтеграції із системами дистанційного навчання й підвищення доступності для всіх учасників процесу.

Отже, сайт учителя української мови є не лише засобом організації навчання, але й важливим інструментом для розвитку цифрових компетенцій учнів та їхньої підготовки до викликів сучасного інформаційного суспільства. У ході дослідження проаналізовано ефективність використання персонального сайту вчителя української мови як інструменту в умовах змішаного навчання. Визначено ключові фактори, що впливають на успішність роботи сайту, зокрема зручність навігації, якість контенту та інтерактивність. Запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення функціональності ресурсу, а саме оптимізацію структури сайту, використання сучасних технологій для залучення аудиторії та створення різноманітного освітнього контенту. Це дослідження має значний

потенціал для подальшого розвитку, оскільки питання ефективності та удосконалення персональних сайтів учителів української мови в умовах змішаного навчання залишаються актуальними й потребують детальнішого вивчення. Його можна продовжувати вивчати в контексті різних підходів до створення таких вебсайтів, удосконалення інтерактивних елементів та їхньої адаптації до специфіки конкретних навчальних ситуацій.